

Keuzedeel mbo

Basis restauratiewerk timmeren

Versie

Versie 2

Code

K1550

Ontwikkeld door: Bouwmensen Den Bosch, Bouwschool Breda, Koning Willem 1 College, Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen,
Talland College, Vakgroep Restauratie in samenwerking met SBB

Penvoerder: Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving

Gevalideerd door: Sectorkamer Techniek en gebouwde omgeving

Op: 04-06-2026

1. Algemene informatie

D1: Basis restauratiewerk timmeren

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Oude en monumentale gebouwen zijn altijd onderhevig aan onderhoud. Hierbij is het van belang dat dit op een goede manier wordt uitgevoerd. Hierbij in acht nemen van voorschriften waarbij er zo veel mogelijk historisch materiaal bewaard blijft. Hiermee blijft de cultuurhistorische waarde intact en daarmee ook de originaliteit. Bij het restaureren worden materialen en vaardigheden toegepast die passen bij de historie van het gebouw of object.

Relevantie van het keuzedeel

Bedrijven in de restauratiebranche zijn genoodzaakt te voldoen aan certificeringsvereisten die door opdrachtgevers gesteld worden. De certificering komt onder andere tot uitdrukking door als bedrijf te beschikken over gekwalificeerd personeel met specifieke kennis en vaardigheden in het restaureren van cultureel erfgoed. Door het volgen van dit het keuzedeel ontwikkelt de beginnend beroepsbeoefenaar deze benodigde competenties, waardoor diens kansen op de arbeidsmarkt toenemen. Het werken in de restauratie als timmerman is complexer dan in de reguliere bouw. De beginnend beroepsbeoefenaar maakt kennis met restauratie en zou na dit keuzedeel kunnen doorstromen naar Specialist Restauratie Timmerwerk. Door het volgen van dit keuzedeel kan er ook ingestroomd worden naar jaar 2 van de opleiding Technicus Hout en Restauratie.

Beschrijving van het keuzedeel

De beginnend beroepsbeoefenaar leert kennis en vaardigheden om als timmerman restauratiewerkzaamheden uit te voeren. Daarbij leert die eenvoudige historische houtconstructies te ontmantelen en beschadigde onderdelen te herstellen.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend
Doorstroom

2. Uitwerking

D1-K1: Voert restauratiewerk timmeren uit

Complexiteit

Restauratiewerkzaamheden zijn niet-routinematig van aard. Gebouwen, werkzaamheden, materialen en omstandigheden wisselen voortdurend. De werkzaamheden vragen (basis)kennis en vaardigheden op het gebied van restauratie timmeren. Zo heeft de beginnend beroepsbeoefenaar kennis nodig van historische stijlen, technieken en materialen ten aanzien van het te restaureren timmerwerk. Cultuurhistorische waarde en technische kwaliteiten moet de beginnende beroepsbeoefenaar herkennen. Indien er niet zorgvuldig en volgens de geldende voorschriften wordt gehandeld, bestaat het risico op schade en/of waardeverlies. Hierdoor neemt de complexiteit van de werkzaamheden toe.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor diens eigen werkzaamheden. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig of onder begeleiding van een leidinggevende. De beginnend beroepsbeoefenaar krijgt instructies van de leidinggevende. Met de leidinggevende bespreekt die elke situatie en rapporteert die over de gemaakte keuzes en voortgang.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft basiskennis van historische gebouwen (bouwkunst, bouwstijlen en bouwsporen) in relatie tot restauratiewerkzaamheden
- heeft kennis van houtsoorten (in de restauratie) met hun kenmerken en toepassingen
- heeft kennis van materialen en producten voor het uitvoeren restauratie timmerwerk
- heeft kennis van (historische) houtconstructies zoals voor daken, vloeren, wanden en plafonds
- heeft kennis van historische kozijnen, ramen, luiken en deuren
- heeft kennis van historische houtverbindingen en bevestigingstechnieken
- heeft basiskennis van historische profileringen en bewerkingen
- heeft basiskennis van kwaliteitseisen in de restauratie zoals verwerkt in de relevante uitvoeringsrichtlijnen (URL's)

- kan afwijkingen en/of kwaliteit van materiaal constateren, beoordelen en melden in relatie tot restauratietimmeren
- kan werktekeningen in relatie tot restauratietimmeren lezen
- kan werken volgens de restauratieladder
- kan elementaire historische verbindingen toepassen bij restauratiewerk timmeren
- kan samenwerken met diverse betrokkenen
- kan schriftelijk rapporteren

D1-K1-W1: Ontmantelt eenvoudige historische houtconstructies

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar ontvangt de opdracht van de leidinggevende. De beginnend beroepsbeoefenaar kiest het gereedschap en materiaal. Daarbij houdt die rekening met de beschikbare informatie, zoals de basisinformatie van het pand (bouwjaar en grote verbouwingen) en de bouwtekening/plattegrond. Vervolgens ontmantelt die, eventueel in overleg met de leidinggevende eenvoudige houtconstructies met toebehoren, zoals (historische) onderdelen zoals hang- en sluitwerk. Deze onderdelen identificeert die qua stijl, materiaal/houtsoort en geschatte leeftijd. Over de staat waarin elk onderdeel zich bevindt, schrijft die een kort rapport.

Resultaat

Eenvoudige historische constructiedelen zijn ontmanteld. Er is een rapport opgesteld over de ontmantelde onderdelen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- leest grondig de beschikbare informatie;
- toont technisch inzicht bij het ontmantelen;
- kiest het juiste gereedschap en materiaal en gaat er zorgvuldig mee om;
- hanteert bedreven en accuraat de gereedschappen;
- werkt oplossingsgericht en voorzichtig voor het behoud van historisch materiaal;

D1-K1-W1: Ontmantelt eenvoudige historische houtconstructies

- werkt volgens de restauratieladder, bedrijfsprocedures, werkplannen, voorschriften en wettelijke vereisten;
- rapporteert accuraat en helder.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W2: Herstelt houten onderdelen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar stelt vast wat er beschadigd is en bepaalt, eventueel in overleg met de leidinggevende, of het eenvoudige constructiedeel of kozijn- of raamdeel hersteld kan worden of dat vervanging nodig is. Vervolgens kiest die het benodigde materiaal en gereedschap. Wanneer het onderdeel hersteld kan worden, verwijdert de beginnend beroepsbeoefenaar het beschadigde onderdeel en maakt die een passend nieuw stukje voor het beschadigde onderdeel. Vervolgens plaatst die het nieuwe stukje in of op het beschadigde onderdeel en werkt die het onderdeel af. Wanneer het onderdeel vervangen moet worden, maakt de beginnend beroepsbeoefenaar een volledig nieuw onderdeel dat exact lijkt op het beschadigde onderdeel. Deze plaatst die ter vervanging van het beschadigde onderdeel. De beginnend beroepsbeoefenaar geeft een terugkoppeling aan leidinggevende over de uitgevoerde werkzaamheden. De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt zo nodig voor bescherming van het herstelde onderdeel tegen weersinvloeden en ruimt de werkplek op.

Resultaat

Het eenvoudige constructiedeel, kozijn- of raamdeel is aangeheeld of in zijn geheel nagemaakt en geplaatst.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- toont inzicht in (historische) constructies en vormen;
- toon inzicht bij het beoordelen (van de staat) van het (terug)te plaatsen materiaal;
- kiest het juiste gereedschap en materiaal en gaat er zorgvuldig mee om;
- hanteert bedreven en accuraat de gereedschappen;
- werkt zeer precies voor het behoud van historisch materiaal;
- werkt volgens de restauratieladder, bedrijfsprocedures, werkplannen, voorschriften en wettelijke vereisten;
- volgt instructies en aanwijzingen op van diens leidinggevende;
- ruimt de werkplaats zorgvuldig op.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen, Aandacht en begrip tonen